

Received / Makale Geliş Tarihi 20.09.2023
Published / Yayınlanma Tarihi 30.11.2023
Volume / Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(101), 3020-3032

Araştırma Makalesi / Research Article
10.5281/zenodo.10253502

Öğr. Gör. Zhanna Aktürk

<https://orcid.org/0000-0003-0734-3615>

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi/Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Alanya / TÜRKİYE
ROR Id: <https://ror.org/01zxaph45>

Prof. Dr. Sibel Karakelle

<https://orcid.org/0000-0003-4690-354X>

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi/ Güzel Sanatlar Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı,
Burdur / TÜRKİYE
ROR Id: <https://ror.org/04xk0dc21>

Alexander Ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesi Müzik Pedagojisi Eğitimi Alan Öğrencilerin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler

Factors Affecting The Professional Choice of Students Studying Music Pedagogy at Alexander and Nikolay Stoletov Vladimir State University

ÖZET

Toplumda bir bireyin meslek seçimi önemli bir aşamadır. Araştırmalara göre, kendine uygun mesleği yapan bireyler işlerini isteyerek yapar, verimli çalışır ve mesleğinde başarılı olurlar. Bu çalışmanın amacı, Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan öğrencilerin meslek olarak müzik öğretmenliğini seçmelerinde rol oynayan faktörleri incelemektir. Çalışma kesitsel (Crosssectional) nitelikte bir durum saptama modelindedir. Bu model, bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmanın çalışma grubunu; olasılığa dayalı örnekleme yöntemlerinden biri olan basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan altı katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak yarı-yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise kodlama veri analizi kullanılmıştır. Elde edilen verilerden ortaya çıkan bulgulara göre, öğrencilerin meslek seçimlerinin uzun vadeli ve birçok değişik faktörlerden etkilenen bir süreç olduğu görülmüştür. Bu faktörler arasında erken yaşta müzik eğitimi alma fırsatlarına dayalı olarak müzik öğrenme deneyimleri gelmektedir. Katılımcıların meslek seçimini etkileyen faktörler arasında içsel ve dışsal faktörlerin yaygınlığı ortaya çıkmıştır. İçsel ve pozitif dışsal faktörlerin baskın olmasının iş tatmini ve verimlilik açısından da etkili olduğu görülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, araştırmada yer alan müzik pedagojisi eğitimi alan katılımcıların kendilerini sadece müzik öğretmeni olarak algılamamakta olup müzisyen ve öğretmen mesleklerini ayrılmaz bir bütün olarak gördükleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Meslek seçimi, müzik eğitimi, müzik öğretmenliği.

ABSTRACT

An individual's career choice is an important stage in society. According to research, individuals who have a suitable profession do their job willingly, work efficiently and are successful in their profession. The aim of the study is to examine the factors that play a role in the choice of music teaching as a profession by students studying music pedagogy at Alexander and Nikolay Stoletov Vladimir State University. The study is in a cross-sectional situation determination model. This model is a research approach that aims to describe a situation as it exists. The study group of the research; Using the simple random sampling method, which is one of the probability sampling methods, the sample consists of six participants studying music pedagogy at Alexander and Nikolay Stoletov Vladimir State University. A semi-structured interview was used as the data collection method. Coding data analysis was used to analyze the data. According to the findings obtained from the data obtained, it has been seen that students' career choices are a long-term process affected by many different factors. Among these factors are music learning experiences based on opportunities to receive music education at an early age. The prevalence of internal and external factors has emerged among the factors affecting students' career choices. It has been observed that the dominance of internal and positive external factors is also effective in terms of job satisfaction and productivity. According to the findings of the research, it was determined that the students receiving music pedagogy education who participated in the research did not perceive themselves only as music teachers but saw the professions of musicians and teachers as an inseparable whole.

Keywords: Career choice, music education, music teaching.

1. GİRİŞ

Meslek, bireylerin hayatını kazanmak için yaptığı kuralları toplumca belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi, becerilere dayalı etkinlikler bütünü olarak tanımlanabilir (Shumba ve Naong, 2012). Mesleklerin en önemli özelliklerinden biri toplumun değişmesi ve insanlığın ileriye doğru gitmesinde toplumsal içerikli belirgin bir görev üstlenmiş olmasıdır. Her toplum kendi gözünde mesleklere statü vermekte ve ayrıcalık tanımaktadır (Shumba ve Naong, 2012; Yanıkkerem, Altınparmak, ve Karadeniz, 2004). Günümüzdeki hızlı toplumsal değişim farklı mesleklerin ortaya çıkmasına neden olurken, bazı mesleklerin de toplumsal statüsü ile ekonomik olanaklarının azaldığı görülmektedir.

İnsan hayatının en önemli dönüm noktalarından biri kariyer seçimidir ve buna bağlı olarak Lisans eğitimi, geleceğin mesleği hakkında yeterli bir fikrin, ona yönelik tutumun oluştuğu mesleki gelişimdeki en önemli aşamalardan biridir. Üniversitede meslek tercihi nedenlerini inceleyen araştırmacılar birçok faktörün devreye girmesi nedeniyle bu konunun çok boyutlu olduğu sonucuna varmışlardır.

Farmer (1987), kariyer seçimi konusundaki motivasyonun; bireyin geçmişi ile sahip olduğu kişisel ve çevresel değişkenler arasındaki karmaşık etkileşim sürecinin sonucu olduğunu öne sürmektedir. Farmer bu modelde, bireyin geçmişi anlamında cinsiyet, etnik yapı, sosyoekonomik durum ve yaş gibi değişkenleri ifade etmiştir. Geçmiş, kişisel ve çevresel değişkenler üçlüsünün, kariyer seçimi konusunda doğrudan etkili olduğu kadar dolaylı bir etkisinin de olduğunu vurgulamıştır.

Krumboltz (1994) ise bir kişinin kariyer seçimini etkileyen faktörleri dört kategoriye ayırmaktadır. Birincisi kalıtsal özelliklerdir: Bu kategori, bir kişinin ırkı, cinsiyeti, fiziksel görünümü ve zekâsı gibi genetik donanım ve özel yetenekler içermektedir. İkinci kategori çevresel koşullardır: Bir kişiye sunulan sosyal, kültürel, politik ve ekonomik (eğitim fırsatları, maddi getiri, kursiyer seçimi için politikalar ve prosedürler, aile deneyimleri ve toplumsal etkileri gibi) imkânları içermektedir. Üçüncü kategori öğrenme deneyimleridir: Bir kişinin geçmiş öğrenme deneyimleri eğitim ve meslek tercihinin etkileyebilmektedir. Dördüncü kategori ise genetik donanım ve özel yetenekler, çevresel koşullar ve olaylar ile öğrenme deneyimleri arasındaki etkileşimden ortaya çıkan görev yaklaşımı becerileridir.

Ovçarova (2001) tarafından, “meslek seçme motifleri” adıyla, meslek seçiminde önde gelen motivasyon türünü teşhis etmek amacıyla bir anket tasarlanmıştır. Anket, bireysel olarak anlamlı içsel faktörler, sosyal açıdan önemli içsel faktörler, dışsal olumlu ve dışsal olumsuz faktörler olmak üzere dört kategoriden oluşmaktadır. Bireysel olarak anlamlı içsel faktörler arasında yeteneklere uygun olması, zihinsel ve fiziksel gelişiminin sağlanması, ilginç olması, yaratıcılığı ifade etme imkanı ve diğerleri vardır. Sosyal açıdan önemli içsel faktörler diğer insanlara etki etme, mesleki becerilerin gelişmesi ve diğerleri vardır. İç motivasyon, kişinin kendisinin ihtiyaçlarından kaynaklanır, bu nedenle, temelde, kişi dış baskı olmadan zevkle çalışır. Dışsal motivasyon, para kazanmak, prestij için çabalamak, kınanma korkusu, başarısızlık vb. Dışsal faktörler olumlu ve olumsuz olmak olarak ikiye ayrılabilir. Olumlu faktörler şunları içerir: Maddi teşvikler, kariyer geliştirme imkanı, ekibin onayı ve prestij. Bu faktörler bir kişinin çaba göstermesinin gerekli olduğunu düşündüğü teşviklerdir. Olumsuz güdüler ise baskı, ceza, eleştiri, kınama ve diğer olumsuz yaptırımlar yoluyla bir kişi üzerindeki etkiyi içerir.

Bütün bu bilgiler ve fikirler ışığında, kendini ispatlamış, dünyadaki saygın müzik ekollerinden birine sahip olan Rusya'nın müzik eğitiminde izlediği yol merak uyandırmış ve özellikle müzik öğretmenliği alanına ilgi duyulmuştur. Rusya'da günümüzdeki devlet mesleki müzik eğitimi sistemi Sovyetler Birliği zamanında şekillenmiştir. Günümüzde genel anlamda ilk-orta-yüksek olmak üzere üç kademe mesleki müzik eğitimi veren kurum mevcuttur.

1.1. İlköğretim Kademesi

Rusya'da devlete bağlı ilköğretim kademesinde müzik eğitimi veren beş ve yedi yıllık çocuk müzik okulları ve çocuk sanat okulları vardır. Bu okullara çocuklar müzik yeteneği sınavı ile girebilmektedirler ve genel eğitim okullarına paralel müzik eğitimi de almaya başlamaktadırlar. Bu kurumlarda çocuklar, çalgı eğitiminin yanı sıra müziksel işitme, müzik teorisi, müzik kültürü, koro, orkestra gibi derslerden oluşan çok boyutlu müzik eğitimine tabi tutulmaktadır. Bu kurumların amacı, hem genel müzik eğitimi vermek hem de mesleki müzik eğitimi için ilk kademe olmaktır. Bu kapsamda, hem kaliteli dinleyiciler ve ufku geniş müzikseverler yetiştirilirken aynı zamanda müzik ile ilgili herhangi bir alanda meslek edinmek isteyen bireyler için de iyi bir altyapı oluşturulmaktadır. Günümüzde Rusya Federasyonu Kültür Bakanlığı'na bağlı olan binlerce çocuk müzik okulu ve çocuk sanat okulu vardır (Dvornikova 2017; Federal Devlet Eğitim Standartları, 2023).

İlk ve orta mesleki müzik kademelerini birleştiren, konservatuarlar bünyesinde 10 yıllık müzik okulları vardır. Bu kurumlarda genel eğitim dersleri de alınmakta ancak program gereği mesleki disiplinlere ağırlık verilmektedir. Bu kurumlarda eğitim süresi 11 yıl olup yükseköğretim seviyesinde ciddi altyapılı öğrenciler yetiştirilmektedir.

1.2. Ortaöğretim Kademesi

Rusya'da müzik, kültür ve sanat, koro, pedagoji kolejleri gibi ortaöğretim kurumlarında mesleki müzik eğitimi verilmektedir. Bu kurumlara giriş, yetenek sınavları ile gerçekleştirilmektedir. Öğrenciler alınırken belli bir seviyede müzik teorisi bilgisi ve çalgı çalma becerisi beklenmektedir. Bu kurumlara genellikle yedi yıllık çocuk müzik okulundan mezun öğrenciler başvurmakta ve alınmaktadır ancak bazı bölümlere yeteneğe ve programa uyum sağlama potansiyeline bakılarak da öğrenci alınabilmektedir. Bu okullarda dört yıllık mesleki eğitim verilmektedir. Mezunlar çocuk müzik okullarında ya da genel eğitim verilen okullarda öğretmen olabilmekte, yükseköğretim seviyesinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlara devam edebilmektedirler. Pedagoji kolejleri bünyesinde müzik öğretmenliği programları mevcuttur. Bu programların mezunları okulöncesi ve genel eğitim kurumlarında müzik dersleri verebilmektedirler (Ercantürk, 2010).

1.3. Yükseköğretim Kademesi

Rusya'da yükseköğretim kademesinde müzik eğitimi konservatuarlarda, müzik akademilerinde, müzik enstitülerinde, kültür ve sanat enstitülerinde, pedagoji enstitüleri gibi çeşitli kurumlarda verilmektedir. Öğrenci seçimi, ortaöğretim diploması, genel devlet sınavı ile birlikte ayrıca yetenek sınavlarında aday öğrenci tarafından sunulması beklenen ve başvuru yapılan kurumun profili ve prestijine uygun özel şartları olan sınavlarla yapılmaktadır. Lisans eğitiminden sonra mezunlar eğitim aldıkları profile uygun çalışabilmekte ya da lisansüstü programlara başvurabilmektedir (Aytaçlı, 2015; Dvornikova, 2017).

Rusya'da yükseköğretim seviyesinde müzik eğitimi veren kurumların hepsinde lisans ve lisansüstü eğitimler verilmektedir. Kurumlardan alınan eğitim ve diplomalar birbirinden farklı değildir. Kurumun statüsüne göre devlet tarafından alınan bütçe farkı vardır. Enstitüler kendi başlarına faaliyet gösterebildikleri gibi üniversite ya da akademinin bünyesinde de bulunabilmektedirler.

Farklı üniversite bölümlerinde eğitim alan öğrencilerin bölüm ve meslek tercih nedenlerini araştıran çok sayıda çalışmaya literatürde rastlanmakla birlikte, müzik pedagojisi alanında eğitim alan öğrencilerde bu durum üzerine çalışmaların eksikleri görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan öğrencilerin meslek olarak müzik öğretmenliği seçimlerinde rol oynayan faktörleri incelemektir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesi bünyesinde bulunan Sanat ve Sanat Eğitimi Enstitüsü Müzik Eğitimi Bölümünde eğitim görmektedirler. Bu enstitü, 1966'da kurulan ve genel eğitim için müzik öğretmenleri yetiştiren Müzik Pedagojisi Fakültesi daha sonra Sanat-Grafik Fakültelerinin birleştirilmesiyle 2011'de kurulmuştur. Günümüzde bu enstitü bünyesinde sanat ve kültürün çeşitli dallarında eğitim programları yürütülmektedir. Bunlardan biri de müzik eğitimi programıdır (Ercantürk, 2010; Aytaçlı 2015; Dvornikova, 2017).

1.4. Alt Problemler

1. Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimini etkileyen içsel ve dışsal faktörleri nelerdir?
2. Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan öğrencilerin okuduğu bölüm ve gelecekteki meslek hayatı ile ilgili düşüncüleri nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan öğrencilerin bu mesleği tercih etme nedenlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma kesitsel (Crosssectional) nitelikte bir durum saptama modelindedir. Bu model, bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Altunışık, Coşkun, Yıldırım, & Bayraktaroğlu, 2010; Balcı, 2016).

2.2. Çalışma Grubu

Çalışmada olasılığa dayalı örnekleme yöntemlerinden biri olan basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan

öğrenciler, çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Basit rastgele örnekleme de denilen tesadüfi örneklemede, evrendeki öğelerin her olası birleşiminin, örneklem içinde yer alması için eşit bir ihtimali vardır (Kerlinger & Lee, 1999; Balcı, 2016).

Araştırmada Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan öğrenciler arasından basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen beş kadın ve bir erkek, toplam altı öğrenci çalışma grubu olarak belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Öğrenci	Cinsiyet	Yaş
K1	Erkek	25
K2	Kadın	20
K3	Kadın	19
K4	Kadın	20
K5	Kadın	23
K6	Kadın	21

Tablo 2. Öğrencilerin Öğrenim Kademelerine ve Mesleki Profillerine Göre Dağılımı

Öğrenci	Sınıf	Mesleki profili
K1	4	Çalgı (Gitar)
K2	1	Koro Şefliği
K3	2	Sahne Vokal
K4	1	Klasik Vokal
K5	3	Çalgı (Domra)
K6	2	Çalgı (Piyano)

Tablo 2.'ye göre katılımcılardan ikisi birinci sınıfta, ikisi ikinci sınıfta, biri üçüncü ve biri dördüncü sınıfta okumaktadır. Katılımcılardan üç kişi çalgı (gitar, domra ve piyano) üzerinde, iki kişi vokal (klasik ve sahne), bir kişi koro şefi olarak eğitim almaktadır. Bu verilere göre araştırmaya katılanlar sınıf ve okunan mesleki profile göre çeşitlilik sağlamaktadır.

Tablo 3. Öğrencilerin Yaşadığı Şehirlere Göre Dağılımı

Öğrenci	Ailenin yaşadığı yer
K1	Gorohovets şehri (Vladimir Oblastı)
K2	Murom şehri (Vladimir Oblastı)
K3	Kovrov şehri (Vladimir Oblastı)
K4	Vladimir şehri (Vladimir Oblastı)
K5	Alexandrov şehri (Vladimir Oblastı)
K6	Bratsk şehri (İrkutsk Oblastı)

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu Vladimir Oblast'ına ait şehirlerden gelmektedir. Sadece bir öğrenci İrkutsk Oblast'ında (Sibirya) bulunan Bratsk şehrinden gelmektedir.

Bu veriler doğrultusunda araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunun oturduğu şehre en yakın müzik eğitimi veren üniversiteyi seçtikleri görülmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin Anne ve Babalarının Eğitim Düzeyi

Öğrenci		Eğitim	Meslek
K1	Anne	lisans	Müzik okulu müdürü
	Baba	Lisans	Müzik öğretmeni
K2	Anne	Lisans	Resam
	Baba	Orta Mesleki	-
K3	Anne	Orta Mesleki	Sağlık çalışanı
	Baba	-	-
K4	Anne	Lisans	Haritacı
	Baba	Lisans	Mühendis
K5	Anne	Okul	-
	Baba	Orta Mesleki	-
K6	Anne	Lisans	Koro şefi ve müzik teorisi öğretmeni
	Baba	Orta mesleki	Denizci

Tablo 4'te öğrencilerin annelerinin çoğunun lisans eğitimi aldıkları görülmekte, sadece bir katılımcının annesi okul (lise dengi) mezundur. Babalardan ise üçü Orta Mesleki eğitime sahipken diğer ikisi lisans mezunlardır. Bir öğrencinin anne ve babası müzik ile ilgili mesleklere sahipken diğer bir öğrencinin annesi müzisyendir. Diğer öğrencilerinin anne ve babaları müzik dışındaki mesleklere sahiptir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada, veri toplama yöntemi olarak yarı-yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008; Balcı, 2016).

Görüşme sorularının hazırlanmasında, öncelikli olarak alan yazın araştırmalarından yararlanılmıştır. Daha sonra, araştırmacı tarafından taslak sorular oluşturulmuş ve görüşme formunun geçerliliği için alan uzmanlarının görüşüne başvurulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Öğrencilerin kişisel bilgileri ve meslek seçimini etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik hazırlanan bu açık uçlu yarı-yapılandırılmış görüşme formunda, görüşme sorularının anlaşılabilirliği ve araştırmacının amacına uygunluğu denetlenmiştir.

Veriler toplaması aşamasında, öğretmen adayları meslek seçimleri konusunda bir araştırmaya dahil olacakları konusunda bilgilendirilmiş ve ilkelere uyulmuştur. Görüşmeler, katılımcıların kendilerini rahat hissedip, fikirlerini çekinmeden açıklayabilecekleri bir ortamda ayrı ayrı yapılmıştır. Öğretmen adayları ile görüşme gününden üç gün önce irtibat kurularak görüşmenin webinar programı aracılığı ile yapılması kararlaştırılmıştır. Görüşme ses ve görüntü kayıt cihazlarıyla kaydedilmiş, ayrıca konuşmalar, araştırmacı tarafından not edilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde kodlama veri analizi yöntemi kullanılmıştır. Kodlama veri analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenen bir teknik olarak tanımlanır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008).

Kodlama veri analizi hakkında yapılan tanımların üzerinde anlaşıldığı ortak özellik, içerik analizinin farklı disiplinlerde birçok araştırma sorusuna yanıt aramak üzere kullanılan temel bir araştırma aracı olduğudur. Ayrıca, içerik analizine ilişkin birbirinden farklı tanımlar yapılsa da, hepsinin vurguladığı iki önemli konu, yöntemin “sistematik” ve “tarafsız” olması gerektiğidir (Koçak & Arun, 2006). Bu çalışmada öğretmen adaylarının cevapları kodlama analizine tabi tutulmuş ve tekrar eden ifadeler dikkate alınarak soru ve cevaplar tablolar aracılığıyla özetlenmeye çalışılmıştır. Yapılan görüşmelerden doğrudan alıntılara yer verilirken, gizlilik esasına dayanarak araştırmaya katılan öğretmen adaylarının isimleri kullanılmamıştır. Katılımcılara görüşme formlarının yapılış sırasına göre K1, K2, K3, K4, K5, K6 kodları verilmiş, bu kodlarla beyan ettikleri görüşler ve yorumlar açıklanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Müzik Eğitime Kaç Yaşındayken Başladınız? Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “5 yaşındayken müzik okulunda gitar üzerinde müzik eğitimi almaya başladım.”

K2: “4 yaşından beri, Murom müzik okulunda önce piyano daha sonra Rus halk müziği vokal eğitimi almaya başlamıştım.”

K3: “6 yaşından beri vokal eğitimi alıyorum, bir çocuk vokal grubunda söylüyordum. Ama müzik okulunda okumadım, müzik teori dersleri almadım.”

K4: “4 yaşından beri çocuk müzik grubunda şarkı söylüyordum, 6 yaşındayken müzik okuluna girdim. Orada vokal, piyano ve gitar üzerinde okudum.”

K5: “9 yaşındayken, domra. Annem müzik okuluna getirdi, domra hakkında fikirlerim yoktu, ama çalmaya başlayınca çok sevdim.”

K6: “7 yaşındayken müzik okuluna başladım, piyano.”

Tablo 5. Öğrencilerin Müzik Eğitime Başlama Yaşı

Öğrenci	Müzik Eğitimi Başlama Yaşı	Çalgı/Vokal
K1	5	Gitar
K2	4	Piyano
K3	6	Vokal
K4	4	Vokal, Piyano, Gitar
K5	9	Domra
K6	7	Piyano

Tablo 5’te görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin dördü müzik eğitimine okulöncesi dönemde, ikisi ise ilkokulda başlamıştır. Beş öğrenci devlet müzik okulunda okurken, bir kişinin çocuk müzik grubunda vokal dersleri aldığı görülmektedir.

Katılımcıların küçük yaşta müzik eğitimine başlamasının sebepleri olarak anne babanın isteği ve müzik eğitimine kolay ulaşılması düşünülebilir.

Üniversiteye Girmeden Önce Hangi Eğitimi Aldınız?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

Tablo 6. Öğrencilerin Üniversiteye Girmeden Önce Aldığı Eğitim.

Öğrenci	Önceki Eğitimi
K1	Müzik Koleji
K2	Müzik Koleji
K3	Okul (11 sınıf)
K4	Müzik Koleji
K5	Müzik Koleji
K6	Müzik Koleji

Tablo 6’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan altı öğrenciden beşi üniversiteye girmeden önce müzik kolejini bitirmiştir, bir öğrenci genel okulu bitirdikten sonra üniversitede eğitim almaya başlamıştır.

Tablodaki verilere ve katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre bu üniversitede okuyan öğrencilerin çoğu üniversiteye girmeden önce orta kademedeki müzik eğitimi almıştır. K3’ün belirttiği gibi, müzik okulu ve müzik koleji bitirmeden üniversitede bazı derslerde zorluklar yaşanabilmektedir. Bu durum, Rusya’daki üç kademelikli müzik eğitim sisteminin birbirine bağlı bir zincirin halkaları gibi olduğunu göstermekte, bu halkalardan birinin eksik olması durumunda öğrencinin bir sonraki kademedeki zorlanacağı şeklinde yorumlanabilmektedir.

Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik Pedagojisi Eğitimi Alan Öğrencilerin Meslek Seçimini Etkileyen İçsel ve Dışsal Faktörlere İlişkin Bulgular ve Yorum

“Mesleği kendi isteğinizle mi seçtiniz veya diğer insanların görüşlerinden de etkilendiniz mi? (Aile, Akaraba, Arkadaşlar, Öğretmenler)?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Mesleği kendim seçtim, diğer insanları için fark etmezdi. Başka bir şey yapmayı bilmiyorum, bütün hayatım boyunca müzikle uğraşıyorum.”

K2: “Kendi isteğimle ve ailem de destekledi.”

K3: “Kendim seçtim, müziği çok seviyorum. Annem başka meslekleri öneriyordu.”

K4: “Öğretmenler beni müzik kolejine yolladılar, ama kararımı kendim aldım. Aileme sadece kararımı söyledim.”

K5: “Kendim seçtim.”

K6: “Kararı kendim aldım. Annemi örnek olarak aldım.”

Öğrencilerin yanıtlarının hepsi, mesleği kendi istekleri ile seçtiklerini göstermektedir. Bir kişiyi ailesi desteklerken, diğer birisi müzisyen olan annesini örnek olarak almıştır. Diğer bir öğrenci ise annesinin diğer meslekleri önermesine rağmen bu mesleği seçmiştir.

Bu verilerden yola çıkarak öğrencilerin meslek seçiminde dışsal faktör olarak görülen sosyal ortamdan az etkilendiği söylenebilir. Öte yandan içsel faktör olarak görülen kendi isteğinin meslek seçme sürecinde önemli rol oynadığı düşünülmektedir.

“Seçtiğiniz Meslek Sizin Yetenekleriniz ve Kişisel Özellikleriniz için Uygun mu?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Bu meslek benim yeteneklerime uygun mu değil mi bilmiyorum, şanslı.”

K2: “Evet”

K3: “Tabi ki benden çok daha iyi şarkıcılar ve müzisyenler var ama kendime bu meslekte geliştireceğim ve iyi bir müzisyen olacağım.”

K4: “Hayır, Üniversiteye girmeden önce öğretmen olmak istemedim, solist olmayı hayal ediyordum ama şimdi fikirlerim biraz değişti, öğretmenliğe iyi bakıyorum, her müzisyen er ya da geç öğretmen olarak çalışacak. Ama performans benim için şimdi daha önemlidir.”

K5: “Evet, ondan eminim.”

K6: “İnsanlarla ilişki kurmayı seviyorum. Bizim mesleğimizde solo icracı olsan, eşlik etsen ya da öğretmen olsan hep insanlarla iyi ilişki kurma becerin olması gerekmektedir. Ben bunu çok seviyorum, bu yüzden bu mesleğin benim kişisel özelliklerime uygun olduğunu düşünüyorum.”

Öğrencilerin yanıtlarından çıkan verilere göre, dört kişi, seçtiği mesleğin yetenekleri ve kişisel özellikleri için uygun olduğunu düşünmektedir. Ayrıca K3 öğretmenlik hakkında bahsetmeden, kendini müzisyen olarak algılamaktadır: “Kendimi bu meslekte geliştireceğim ve iyi bir müzisyen olacağım.” Seçtiği mesleğin, kendi yetenekleri ve kişisel özellikleri için uygun olmadığını belirten K4 öğretmenlik mesleğini ikinci plana koyarak, kendini ilk önce icracı olarak görmektedir. K1 bu konuda kararsız kalmıştır.

“Seçtiğiniz Mesleğe İlginiz Var mı?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevapları ve Cevaplardan Elde Edilen Bulgular

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Mesleğimi çok seviyorum, hem icracılık hem de öğretmenlik yapıyorum, bu iki iş bir birine bağlı ve birbirini tamamlamaktadır.”

K2: “Evet”

K3: “Müziği çok seviyorum.”

K4: “Evet. Bu benim hayatım.”

K5: “Evet, mesleğimi çok seviyorum. Domra çalmak ve sahnede olmak benim için çok zevkli. Bu benim hayatım. Ben icracıyım.”

K6: “Evet, bu benim hayatım. Daha çok oda müziği çalmayı ya da eşlik yapmayı seviyorum. Bu herhalde yaşım ile ilgili. Öğretmenliği de yapmayı seviyorum, ama önce icracılık tecrübeleri toplamak istiyorum.”

Öğrencilerin cevaplarından yola çıkarak hepsinin seçtiği mesleğe ilgisinin olduğu söylenebilir. K1 hem icracılık hem de öğretmenlik mesleklerinde kendini görmektedir. K6 icracılığı ön plana koymaktadır, ama öğretmenlik mesleğini de olumlu görmektedir. Öte yandan K5 kendini sadece icracı olarak görmektedir.

“Bu Mesleğin Kendinizi Geliştirmenizde Faydası Olacağını Düşünüyor Musunuz?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Seçtiğim meslek kişilik özelliklerimi geliştirmede yardımcı oluyor. Orkestrada çalmak için provalar yapmak ve evde çalışmam gerekir. Çocuklarla da çalışırken uygun yöntemleri bulmak için de kendimi geliştiriyorum.”

K2: “Evet”

K3: “Tabiki. Müzik, kendimizi geliştirmek için uyarıyor. İyi müzik yapmak için estetik, psikoloji, müzik tarihi ve diğer birçok alanda araştırma yapmamız gerekmektedir. Aynı zamanda müzik, kendi kültür seviyemizi de göstermektedir. Bütün bizi, öğrendiklerimizi ve anladıklarımızı yansıtmaktadır.”

K4: “Tabiki, müzik yaparken devamlı kendimizi geliştiriyoruz.”

K5: “Evet, devamlı kendimi geliştiriyorum, üniversitede kazanamadığım bilgi ve becerileri işte kazanıyorum.”

K6: “Evet, mesleğimizde başarılı olmak için her zaman kendimizi geliştirmemiz gerekmektedir.”

Öğrencilerin verdiği cevaplarından ortaya çıkan verilere göre hepsi “Bu mesleğin kendinizi geliştirmenizde faydası olacağını düşünüyor musunuz?” sorusuna olumlu cevap vermiştir. K1’e göre hem icracılık hem öğretmenlik mesleklerinde başarılı olmak için devamlı kendinizi geliştirmek gerekmektedir. K6 da hemfikirdir. K5 teorik bilgileri üniversitede pratik becerileri işte kazandığını belirtmektedir.

Bu durum öğrencilerin müzik ile ilgili mesleklerde başarılı olmak için kendilerini devamlı geliştirmek gerektiğini düşündükleri şeklinde yorumlanabilir.

“Aileniz Seçtiğiniz Meslek Hakkında ne Düşünüyor?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Anne babam seçtiğim mesleğe çok olumlu bakıyorlar, beni destekliyorlar ve benle gurur duyuyorlar.”

K2: “Çok iyi, destekliyorlar.”

K3: “Şimdi annem seçtiğim mesleği çok seviyor, çünkü ben burada okumaktan çok memnunum, öğretmenlerimiz çok iyi. Ben mutluyum, annem de bu yüzden mutlu.”

K4: “Ailemde müzisyenler olmadığı için bu mesleği anlamıyor, ama ben mutlu isem, onlar da mutlu oluyorlar, bu yüzden seçtiğim mesleğe şimdi çok olumlu bakıyorlar.”

K5: “Ben mesleğimi çok sevdiğim için ailem de seviyor, beni bu konuda her zaman destekliyorlar.”

K6: “Çok iyi, destekliyorlar.”

Öğrencilerin cevaplarına göre, hepsini seçtiği meslek konusunda aileleri desteklemektedir. K3, K4 ve K5 seçtiği mesleğini çok sevdiği için anne babasının da sevdiğini ve desteklediğini belirtmektedir.

Katılımcıların belirttiği gibi anne-baba, meslek seçme sürecini etkilemeden öğrencilerin seçimini desteklemektedir.

“Okuduğunuz Bölümü Tercih Ederken Sektörün Nitelikli İşgücü İhtiyacını Araştırdınız mı?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Bölümü tercih ederken sektörün nitelikli işgücü ihtiyacını araştırdım, annem de bu konuda bana yardım etti.”

K2: “Evet. Ama kararımı etkilemedi”

K3: “Hayır, ciddi araştırmadım.”

K4: “Ciddi araştırmadım, benim için önemli değildi ve bizim mesleğimizde iş bulunur diye emindim.”

K5: “Hayır, benim için bu önemli değildi. Müziği sevdiğim için bu mesleği seçtim. Sadece domra çalmak istedim.”

K6: “Hiç düşünmedim. Annemi ve onun müzisyen arkadaşlarını gördüm, onların hep işi vardı ve işi de çok ilginçti. Ben emindim, müzisyen ve müzik öğretmeni olarak her zaman iş bulabilirim.”

Öğrencilerinin vermiş olduğu yanıtlara göre, çoğu öğrenci okuduğu bölümü tercih ederken sektörün nitelikli işgücü ihtiyacını hiç araştırmamıştır. K2 bu konuda araştırma yapmış ama kararını bu durumun etkilemediğini belirtmiştir. K4 ve K6 müzik ile ilgili iş her zaman bulunur diye düşünürken K5 iş imkanları hakkında hiç düşünmemiş sadece domra çalgısını çalmak istediğini belirtmiştir. Sadece K1 iş imkanlarını araştırmış ve annesi müzisyen olduğu için, meslek ile ilgili iş bulabileceğine emin olduğunu belirtmektedir.

Bu durumun sebepleri Rusya’da müzik ile ilgili geniş iş imkanlarının olması ve öğrencilerin meslek seçiminde bu dışsal faktörün önemli rol oynamaması söylenebilir.

“Seçtiğiniz Mesleğin, Toplumda Saygınlığı Olan Bir Meslek Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum.

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Seçtiğim mesleğin bazı toplumsal sınıflarda saygınlığı olan bir meslek olduğunu düşünüyorum. Bence müzik eğitiminin bu kadar yaygın olması, müzik öğretmenin statüsünü düşürmektedir, bazen aileler, çocukların sadece boş zamanlarını doldurmak için müzik okuluna getiriyorlar ve çok kötü öğrenci olsa bile onu çıkartamıyorum. Orkestrada da çalışıyorum, orada statünün daha yüksek olduğunu düşünüyorum çünkü özellikle COVID-19 pandemisinden sonraki konserlerimize çok fazla talep var, genellikle konserden 10 gün önce biletler bitiyor, bu yüzden aynı programı tekrarlıyoruz. İnsanlar herhalde canlı konserleri özlediler. Konser salonumuz 500-600 kişiliktir.”

K2: “Evet, kesinlikle”

K3: “Hayır, herkes bizim çok kolay para kazandığımız düşünüyor, sadece müzisyenler gerçekten ne kadar zor ve önemli bir iş yaptığımızı anlayabilir.”

K4: “Toplumda mesleğimi genellikle anlamıyorlar, kolay ve önemli olmayan meslek olarak algılıyorlar. Ama müzisyen ortamında tabiki saygı seviyesi yüksektir.”

K5: “Eğitilmiş insanlar saygı duyuyorlar, ama diğerleri ciddiye almıyorlar, çok kolay iş olarak algılıyorlar.”

K6: “Evet, kesinlikle. İcracı ve müzik öğretmeni olarak toplum tarafından her zaman saygı hissediyorum.”

Öğrencilerin yanıtlara göre, seçtiği mesleğin toplumda saygınlığı olan bir meslek olup olmadığı konusunda herkes hemfikir değil ve değişik cevapları vermişlerdir. 2 kişi (K2 ve K6) seçtiği mesleğin, toplumda saygınlığı olan bir meslek olduğunu düşünmektedir. Diğerleri, sadece bazı toplumsal sınıflarda seçtiği mesleğe saygı duyulduğunu belirtmektedir. K1’e göre toplumda müzik icracılarına müzik öğretmeni mesleğinden daha çok saygı duyulmaktadır. K5’in söylediği gibi, sadece eğitilmiş insanlar müzik ile ilgili mesleklere saygı duymaktadır. K3 ve K4’e göre ise toplumda seçtiği mesleğe saygı yoktur, sadece müzisyenler gerçekten mesleği anlayabilmekte ve saygı gösterebilmektedirler.

“Aşağıdaki Faktörlerden Hangileri Meslek Seçerken Sizi Etkiledi:

* İş Bulma İmkanları

* Yüksek Kazanç İmkanları

* Esnek Çalışma Saatleri

* *Özel Sektörde, Bağımsız Çalışma İmkanları” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum*

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Mesleği seçmemdeki faktör: esnek çalışma saatleri. Fabrika gibi değil. Ve iki iş de yapabilirim, mesela konserler olduğu günlerde derslerimin zamanı ya da gününü değiştirebilirim. Mesleği seçerken ülkeyi gezip görme fırsatı beni etkiledi. Orkestra ile çok geziyoruz, ülkemizin birçok şehrini gördüm. Başka meslek olsaydı, o kadar gezemezdim ve bu güzel yerleri göremezdim herhalde.”

K2: “Esnek çalışma saatleri ve Özel sektörde, bağımsız çalışma imkanları.”

K3: “Yukarıdaki faktörler beni etkilemedi. Benim için tek bir faktör var, insanların beni duyabilmesini istiyorum. Sadece konuşsam kim beni dinleyecek? Ama sahnede, şarkı söylerken dinleyicilere pek çok düşüncelerimi ve hislerimi iletebiliyorum. Bu imkân için bu mesleği seçtim.”

K4: “Başka faktörler. Benim için işin çok ilginç ve hareketli olması gerekiyor. Çalışırken her zaman yeni şeyler öğrenmek, yeni yerler görmek istiyorum. Bütün hayat aynı değil, farklı işler yapmak istiyorum. Müzik bu yüzden benim için uygundur.”

K5: “Bu faktörler değil. Sahnede çalma imkanı, kendi sanatımı göstermek.”

K6: “Müziği çok sevdiğim için sahnede olmayı seviyorum, insanlarla ve çocuklarla çalışmayı sevdiğim için. Konserler verip farklı yerleri görme, özel dersler verme, gelecekte kendi okulunu açma imkanlarından dolayı bu mesleği seçtim.”

Tablo 7. Öğrencilerin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler

İfade	Öğrenci	F
Gezme fırsatları	K1, K4, K6	3
Yaratıcılığı ifade etme imkanı	K3, K5, K6	3
Esnek çalışma saatleri	K1, K2	2
Özel sektörde, bağımsız çalışma imkanları	K2, K6	2
Yeni şeyler öğrenme fırsatı	K4	1
Hareketli ve ilginç iş olduğu	K4	1
İnsanlarla çalışma imkanları	K6	1

Tablo 7’de görüldüğü üzere öğrencilerin meslek seçimini en çok etkileyen faktörler gezme fırsatları ve sahnede kendini ifade etme fırsatı olarak belirtilmiştir. İki kişi, esnek çalışma saati ve özel sektörde, bağımsız çalışma imkanlarını önemli faktörler olarak görmektedir. Diğer bahsedilen faktörler ise, yeni

şeyler öğrenme fırsatı, hareketli ve ilginç bir iş olması, insanlarla çalışma imkanları gibidir. Katılımcılardan hiçbiri iş bulma ve yüksek kazanç imkanlarını meslek seçme faktörü olarak belirtmemiştir.

Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan öğrencilerin seçtiği eğitim bölümünü ve gelecek mesleki hayatı ile ilgili düşüncülerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.

“Okuduğunuz Bölüme Girme Kararını Kaç Yaşındayken Aldınız? -Başka Üniversiteye ya da Başka Bölüme Girmeyi Denediniz mi?” Soruya İlişkin Öğrencilerin Cevapları ve Cevaplardan Elde Edilen Bulgular.

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Kolejden mezun olduktan sonra bu üniversiteye girmeye karar verdim. Askere gidip asker müziği yapmayı düşündüm ama sağlık sorunları yüzünden yapamadım.”

K2: “Çocukluktan beri müzik mesleğini seçtim. Başka üniversitelere girmeyi denemedim.”

K3: “Hep sanat ile ilgili bir meslek seçmek istedim. Memleketime yakın eğitim olanaklarını araştırdıktan sonra Vladimir’deki müzik kolejine ve üniversitedeki giriş sınavlarına girdim başarımdım ve üniversiteyi seçtim.”

K4: “10 yaşında müzik ile ilgili bir meslek seçmeye karar verdim. Başka üniversitede okumayı düşünüyordum, solist olarak. Ama farklı sebeplerden dolayı sadece buraya girebildim.”

K5: “11 yaşında müzik ile ilgili eğitim almaya karar verdim. Ama icracı olmak istedim. Moskova’daki Schnittke Müzik Enstitüsüne girmeye çalıştım, ama giremedim.”

K6: “14 yaşındayken müzik kolejine girmeye karar verdim ve hemen de eğitimi devam etmeye karar verdim. Kolejden mezun olduktan sonra Novosibirsk ve Nijniy-Novgirid Konservatuarlarına girmeye denedim, ama olmadı. Araştırdıktan sonra Vladimir şehrindeki Üniversiteyi seçtim.”

Öğrencilerin vermiş olduğu cevaplara göre, çoğu müzik ile ilgili meslek seçmeye okulda okurken karar vermişlerdir. Bunun sebebi hepsinin küçük yaşlarda müzik eğitimi almaya başlaması olarak düşünülebilir. Sadece iki katılımcının okuduğu üniversite ilk tercihidir. Diğer 4 öğrenci farklı sebeplerden dolayı gerçekleştirilmeyen başka üniversitede icracı olarak okuma isteklerini belirtmişlerdir.

Bu durum, müzik öğretmenliği mesleğinin, icracılık ile kıyaslandığında daha az tercih edilen bir meslek olduğunu göstermektedir.

“Seçtiğiniz Bölümde Kazandığınız Bilgi ve Becerilerin, Meslek Hayatınız için Yeterli Olacağını Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Müzik kolejinde aldığım teorik ve pratik eğitim de mesleğim için yeterlidir. Üniversitede bazı konuda bilgilerimi çoğalttım.”

K2: “Birinci sınıfta söylemek zor, genelde evet, ama belki bazı mesleki seviyeyi yükseltmek için extra kurs gerekebilir.”

K3: “Hayır. öğretmenlerimiz çok iyi ama meslek becerilerimi geliştirmek için başka öğretmenlerle de daha sonra çalışmak istiyorum.”

K4: “Tabiki hayır.”

K5: “Hayır, çalışırken, pratik ile eksikleri tamamlamayı düşünüyorum.”

K6: “Piyano öğretmenim çok iyi, çok memnunum. Teori derslerimiz de yeterli ve faydalıdır. Ama müzik koleji bitirdiğim için zaten bilgilerim ve becerilerim var, olmasaydı, sadece üniversite yeterli olur muydu bilmiyorum.”

Öğrencilerinin cevaplarına göre, 3 kişi (K3, K4, K5) seçtiği bölümde kazandığı bilgi ve becerilerin, meslek hayatı için yeterli olmayacağını düşünmektedir. K3 eksikleri üniversiteden sonra alacağı eğitim ile, K5 meslek hayatında pratik ile tamamlamayı düşünmektedir. K2 ise birinci sınıfta okuduğu için bu konu ile ilgili kararsız kaldı. K1 ve K6 göre ise önceki müzik eğitimi ve müzik koleji meslek hayatı için önemli bir altyapı oluşturmaktadır. Üniversitede ise bilgilerinin arttırmayı ve becerilerini geliştirmeyi planladıklarını belirttiler.

“Mezun Olduktan Sonra Eğitime Devam Etmeyi mi (Okumuş Olduğunuz Bölümle İlgili mi?) ya da Okumuş Olduğunuz Bölümle ilgili bir Alanda Çalışmayı mı Planlıyorsunuz? (Planlıyorsanız, Nerede?)” Sorusuna İlişkin Öğrencilerin Cevaplarından Elde Edilen Bulgular ve Yorum

Cevaplar şu şekildedir;

K1: “Kolejde okurken müzik okulunda gitar öğretmeni olarak çalışmaya başladım, bunu şans olarak değerlendiriyorum. Üniversitede okurken işte Vladimir Filarmoniye bağlı Rus Halk çalgı orkestrasına girdim. Vurmalı çalgıları orada çalışıyorum. Bu işlere devam etmeyi düşünüyorum.”

K2: “Müzik Okulunda öğretmenlik yapıyorum (Rus Halk Vokali) çalışıyorum ve orada bir müzik topluluğu yönetiyorum. Bitirdikten sonra herhalde devam edeceğim, daha fazlasını bilmiyorum, daha birinci sınıfta okuyorum.”

K3: “Ben yüksek lisan eğitimi almayı düşünüyorum, ama Moskova ya da Sankt Petersburg’ta çünkü orada çok iyi öğretmenler var. Müzik Tiyatrosunda çalışmak istiyorum, solist olmak istiyorum. Sonra, yaş ilerledikçe, performans tecrübelerimi gelecek nesillere aktarmak için öğretmen olmayı düşünüyorum. Ama okulda değil, üniversitede çalışmak istiyorum. Ciddi mesleki eğitimde çalışmak istiyorum.”

K4: “Psikoloji, logopedi ya da koro şefliği eğitimi almayı düşünüyorum. Çalışmak da istiyorum, ama bütün hayat sadece öğretmen olmak istemiyorum. Bir tiyatrodan ya da korodan çalışmak istiyorum. Öğretmenliği onun yanında ya da biraz daha sonra, yaş ilerledikçe yapmayı düşünüyorum. Çünkü öğretmen önce kendi performans tecrübesini edinmesi gerekiyor, daha sonra öğrencilere aktarabilir.”

K5: “Şimdi Vladimir’deki Rus Hal Çalgı Orkestrasında ve müzik tiyatrosunda orkestrada çalışıyorum. Üniversiteyi bitirdikten sonra bu işe devam etmeyi planlıyorum, işimden çok memnunuz. Öğretmen olarak şimdi çalışmayı planlamıyorum. Yaşım ilerledikçe öğretmen olacağım. Şimdi sadece çalmak istiyorum. Müzik eğitimine devam etmek istiyorum, aynı üniversitede yüksek lisans yapmayı düşünüyorum.”

K6: “Birinci sınıftan beri Kültür ve Sanat Kolejinde ve Rus Balesinde eşlikçi olarak çalışıyorum, özel dersler de veriyorum. Mezun olduktan sonra yüksek lisans yapmayı düşünüyorum, sonra anne babamın yaşadığı şehre dönüp müzik ile ilgili çalışmayı planlıyorum. Daha çok bir ensembleden çalmayı ya da eşlik yapmayı seviyorum. Bu herhalde yaşım ile ilgili. Öğretmenliği de yapmayı seviyorum, ama önce icracılık tecrübeleri toplamak istiyorum.”

Öğrencilerin verdiği cevaplara göre, 3 kişi (K3, K5, K6) mezun olduktan sonra okumuş olduğu bölümle ilgili yüksek lisan eğitimi almayı planlamaktadır. K4 ise yan dalı üzerinde eğitim almayı düşünmektedir. 4 katılımcı (K3, K4, K5, K6) gelecek mesleki hayatında kendini öncelikle müzisyen, icracı ve solist olarak görmektedir. Öğretmenliği performans tecrübesi topladıktan sonra, yaş ilerledikçe yapmayı düşünmektedirler. K1 hem icracı olarak hem de müzik okulunda öğretmen olarak çalışmaya devam etmeyi planlamaktadır. K2 mezun olduktan sonra müzik okulunda öğretmen olarak çalışmaya devam etmek istemektedir. Araştırmaya katılan 4 öğrenci üniversitede okurken müzik okulunda ya da orkestrada çalışmaktadır. Katılımcılardan hiçbiri mezun olduktan sonra genel müzik eğitiminde çalışmak istediklerini belirtmemiştir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada ortaya çıkan bulgulara göre Alexander ve Nikolay Stoletov Vladimir Devlet Üniversitesinde müzik pedagojisi eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimi uzun vadeli ve birçok değişik faktörlerden etkilenen bir süreç olarak gösterilmektedir. Bu faktörler arasında müzik eğitimi alma fırsatları ve öğrenme deneyimleri ayırt edilebilir. Araştırmaya katılan öğrencilerin hepsi müzik eğitimine erken yaşlarda başlamıştır, katılımcılar küçük şehirlerde büyümesine rağmen altı kişiden beşi devlet müzik okullarında müzik eğitimi alabilmişlerdir. Beş öğrenci müzik okulunu bitirdikten sonra müzik kolejinde girmiştir. Krumboltz’un (1994) düşündüğü gibi bu faktörler meslek seçimini etkilemiş olabilmektedir. Öte yandan araştırmaya katılan öğrencilerinin anne babalarının eğitim durumları çeşitli olduğu için, öğrencilerin meslek seçiminde büyük rol oynamadığını söylenebilir. Sadece bir öğrenci meslek seçerken müzisyen olan annesini örnek almıştır.

Öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörleri araştırırken, Ovçarova (2001) tarafından önerilen ankete göre içsel ve olumlu dışsal faktörlerin yaygınlığı ortaya çıkmıştır. Örneğin, katılımcıların hepsi mesleği, başkalarının baskı ya da önerisi yüzünden değil, sadece kendi istek ve kararı ile seçmişlerdir. Katılımcıların çoğu mesleğin kendi yetenekleri ve kişisel özelliklerine uygun olduğunu belirtmektedir. Bir öğrenci, üniversite okumadan önce öğretmenlik mesleğine olumsuz baktığını ama eğitim sürecinde bakış

açısının değiştiğini, öğretmenlik mesleğine daha olumlu bakmaya başladığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler seçtiği mesleğe yönelik büyük ilgi duymakta ve müziği çok sevmektedirler. Öğrencilerin cevaplarından yola çıkarak, sadece öğretmenlik mesleğine değil genel anlamda müziğe ve müzik icracılığına yönelik ilgi duydukları görülmektedir. Öğrenciler tarafından seçilen bu mesleğin hayat boyunca kendini geliştirme imkanı sağlaması, Ovçarova'nın (2001) anketinde içsel faktörler arasında yer almıştır. Katılımcıların anne babaları öğrencilerin meslek seçimini desteklemektedir, ama öğrencilere göre anne babalar meslek seçimini etkilememişlerdir. İş imkanları da öğrenciler tarafından önemli bir dışsal faktör olarak algılanmamaktadır. Seçtiği mesleğin, toplumda saygınlığı olan bir meslek olduğunu iki kişi belirtmiştir. Bulgulara göre, bu olumsuz dışsal faktörün de meslek seçiminde önemli bir rol oynamadığı düşünülmektedir. Bulgulara göre, öğrenciler için olumlu dışsal faktör olarak belirlenen gezme ve yeni yerler görme imkanı ve içsel faktör olarak belirlenen yaratıcılığı ifade etme imkanı, meslek seçiminde en önemli faktörlerdir. Araştırmalar, içsel faktörlerin baskın olmasının iş tatmini ve verimlilik açısından en etkili faktörler olduğunu göstermektedir. Aynı şey pozitif dışsal motivasyon için de söylenebilir (Ovçarova, 2001).

Araştırmada elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan müzik pedagojisi eğitimi alan öğrenciler kendilerini sadece müzik öğretmeni olarak algılamamaktadır. Onlar tarafından müzisyen ve öğretmen meslekleri ayrılmaz bir şekilde algılanmaktadır. Çoğu müzik icracı bölümlerinden mezun olanlar, farklı müzik eğitimi kademlerinde öğretmenlik yapabilmektedir, diğer taraftan pedagoji eğitimi alanlar sadece öğretmen olarak değil, müzisyen, icracı, eşlikçi v.b. olarak da çalışabilmektedir. Bu eğitim kurumlarının prestijine, akademik kadrosuna, verilen eğitimin kalitesine, öğrencilerin bilgi-beceri seviyesine göre değişiklik göstermektedir. Pedagoji eğitimine yönelik lisans düzeyi Federal Devlet Eğitim Standartları (FGOS) incelendiğinde; lisans programı, alana ve öğretim programının hedeflerine göre belirlenen eğitim standartları, kurumlar tarafından şekillendirilmektedir. Kurumlarının eğitim programlarında da icracılık ya da pedagoji ile ilgili derslerin yoğunluğu görülmektedir. Araştırmanın altı katılımcılarından dördü ilk başta eğitimi, icracılık ile ilgili olmayı planlamıştır ancak farklı sebeplerden dolayı istediği üniversiteye girememiştir. Öğrencilerin pedagoji eğitimini seçme sebepleri olarak giriş sınavlarının kolay olması ve üniversitenin memleketlerine yakın olması düşünülmektedir.

Okuduğu üniversitede aldığı eğitim ile ilgili bulgulara göre, öğrenciler, kazandığı bilgi ve becerilerin, meslek hayatı için yeterli olup olmayacağı konusunda hemfikir olmadıkları görülmüştür. Kazandığı bilgi ve becerilerin yeterli olmadığını düşünen kişilerin cevabı daha çok icracılık pratiği ile ilgilidir. Bunun sebebi üniversitede Federal Devlet Eğitim Standardına (FGOS) göre icracılıktan ziyade pedagoji ile ilgili derslerin yoğun olması olabilir. İki kişi, müzik kolejinde meslek hayatı için önemli bilgi ve beceriler kazandığını söylemiştir. Üniversitede ise bilgilerinin arttırdığını ve becerilerini geliştirdiğini belirtmiştir. Çünkü devlet eğitimi standartlarına göre, müzik kolejleri orta mesleki eğitimi kurumları statüsünde olduğu için, mezunlar icracı ya da müzik veya genel okullarında müzik öğretmeni olarak çalışma imkanı kazanmaktadır. Gelecek çalışmalarda Rusya ve Türkiye arasında öğrencilerin meslek seçimlerini etkileyen bu faktörler üzerinde karşılaştırmalı bir araştırma yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aytaçlı, B. (2015). Rusya eğitim sistemi. Adil Türkoğlu, (Ed.), *Karşılaştırmalı eğitim dünya ülkelerinden örneklerle*, (s. 427-446). Ankara: Anı Yayıncılık,
- Altunışık, R., Coşkun, R., Yıldırım, E. & Bayraktaroğlu, S. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: SPSS uygulamalı*. (6.Baskı). Sakarya: Sakarya.
- Balcı, B. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Dvornikova, T. (2017). *Inclusive education exists in russia, but only in theory*. <https://www.opendemocracy.net/en/odr/inclusive-education-exists-in-russia-but-only-in-theory/>
- Ercantürk, O.K. (2010). *Rus eğitim sisteminin incelenmesi*. [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi.
- Farmer, H., S., (1987). A multivariate model for explaining gender differences in career and achievement motivation. *Educational Researcher*, 16(2), 5-9.
- Federal Devlet Eğitim Standartları (2023). *Federal education standards*. <https://fgos.ru/>

- Kerlinger, F. N. & Lee, H. B. (1999). *Foundations of behavioral research*. New York: Harcourt College Publishers.
- Koçak, A.,& Arun, Ö. (2006). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi*, 4(3), 21-28.
- Krumboltz, J. D. (1994) Improving career development from a social learning perspective. In M. L. Savickas & R. W. Lent (Eds.), *Convergence in career development theories* (pp. 9-31). Palo Alto: CPP Books.
- Ovçarova, R. V. (2001). *Tehnologii praktičeskogo psihologa obrazovaniya*. Moskova: Sfera.
- Shumba, A. ve Naong, M. (2012). Factors influencing students' career choice and aspirations in South Africa. *Journal Social Sciences*, 33(2),169-178.
- Yanikkerem, E., Altınparmak, S. ve Karadeniz, G. (2004). Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik saygıları. *Nursing Forum Dergisi*. 7(2), 61- 62.